

Юрій Лавріненко

Фонд № 215; од. зб. 557; 1915–1982 рр.

Лавріненко Юрій Адріанович (1905–1987) – український літературознавець, публіцист, есеїст, критик, редактор.

Статті: Автографи: «Динаміка національних складників ССРСР і національна політика Кремля» (1951), «Диявол, що перед смертю захопився за хреста» (б. д.), «Збройний спротив України большевицькій окупації між двома світовими війнами» (б. д.), [Звернення представника української групи Ю. Лавріненка нім. мовою] (б. д.), «Комісія ДОБРУСу по документації фактів советського тероризму» (б. д.), «Лист, на який не прийшла відповідь» (1946), «Майстер-життєлюб (замість квітки на могилу Максима Рильського)» [1964], [Присвята Любі Дражевській на примірнику «Розстріляного Відродження»] (1960), «Що робить Free Europe» (б. д.).

Машинописи: «Зауваження до брошури “World Dilema Американського комітету для визволення від більшовизму”» (1953), «Звичайна фахова праця» [1950], «З приводу праці Юрія Шереха» [1952], «Листок з минулого, що впав у сучасність» (б. д.), «Розстріляне Відродження. Антологія 1917–1933. Поезія, проза, драма, есей» (1958), «Сталін на тлі Леніна» (1953), «Що вирощують в Заполяр’ї» [1946], «На початках українського Відродження» (б. д.), «Новий похід проти молодості» (б. д.), «Рух “Вільної Спілки” (1976), «Триста і тридцять» (1948), фрагмент невідомої статті (б. д.).

Творчі нотатки: «Чотири стадії шевченкознавства» (б. д.), до праці «Мій сад в Арктиці» (б. д.), присвячені творчості П. Тичини 3 (1938, 1978), нотатники з творчими записами 7 ([1953], 1976–1982), нотатки (б. д.), підготовчі матеріали до статті (б. д.), із статті Ростислава Братуня «Скигління на смітнику. Замість

фейлетона» (б. д.), із статті Олени Звичайної «Як унтер-офіцерська вдова сама себе відбатожила» (б. д.), чорнові записи [1953].

Радіовиступи. Тексти серій: «Закордонні новини» (1963), «Із скарбниці думки і досвіду» 4 (1965–1966), «Книжковий огляд» 2 (1959–1960), «Літературний світ» 150 (1961–1966), «Нова політична історія України» 13 (1964–1966), «Письменники розстріляного відродження» 1 (1963), «Розмови з нової політичної історії» 82 (1964), «Розстріляне відродження» 4 (1959–1960).

Тексти окремих радіовиступів: «Василь Каразін – будівничий нової України» (1965), «Думки Скрипника, що набирають...» (1962), «Західноєвропейська й американська література» (1961), «Орли і круки» (1965), «Про безсмертне в історичній спадщині Запорізької Січі» (б. д.), «Українсько-козацька культура кубанських козаків» (1965), «Черговий репортаж з Нью-Йорка» (1964), «Шевченків заповіт свободи» (1960), «Юрій Дарган» (1961).

Друковані праці. Окремі видання: «В масках епохи» (Йосип Гірняк) (у співавторстві з В. Хмуриком та Є. Блакитним) (1948), «Зруб і парости. Літературно-критичні статті, есеї, рефлексії» (1971), «Соціалізм і українська революція. (З матеріалів 3-го з'їзду УРДП)» (1949), «Творчість Павла Тичини» [1930].

Статті, репортажі: «118 індивідуальна виставка Олександра Архипенка» (1958), «Американське малоросійство» (1951), «Білоруська культура під московським тоталітаризмом» (1956), «Біля джерел» (б. д.), «Виставка Мирона Левицького в Торонто» [1963], «Від “абсолютного зла” до “абсолютного добра” і назад» (1955), «Відгуки на ХОРС» (1947), «Вони ідуть разом... («Примари» Ібсена в Театрі-Студії Й. Гірняка)» [1949], «Всупереч злим пророкуванням. (Деякі висновки з драматургічної конференції МУР-у)» (б. д.), «Діма. Третій берег» [1963], «Духова русифікація і провінціалізм» (1955), «Звичайна фахова праця» (б. д.), «Зустрічі з поетом і поезією. (Віталій Коротич)» [1965], «Індивідуальна виставка Йосипа Танасевича» (1956), «Історія української літератури М. Грушевського» [1966],

«Казки у виконанні О. Добровольської» (1958), «Культурний епігонізм і 1917-ий рік» (б. д.), «Лист до редакції» (1952), «Лист до редакції» (б. д.), «Лист: з України чи з Москви» (1963), «М. Грушевський – великий фундатор новітнього українського відродження» [1967], «Маніфестація кривди і правда про неї» (1956), «Мертві – живі – ненароджені» (1956), «Нова праця Олександра Оглоблина» [1963], «Перша цеглина до біографії Миколи Хвильового» (б. д.), «Подяка і привіт» (б. д.), [Рецензія на роман Д. Гуменної «Велике цабе»] (1952), «Свіже повітря» (1953), «Спростування п. Дивнича» (1952), «Три покоління української підсоветської молоді» (1953), «Триста і тридцять» (1948), «Франко з перспективи нашого провалля» (1956), «Шевченків рубікон (уривки)» (б. д.), «Ще про “Загублений скарб”. Сатира і суспільство» (1954).

Бібліографічні записи Юрія Лавріненка: «Список более важных рецензий на книгу Юрия Лавриненко Юкрейн Коммунизм енд Совет-Раша полиси товард тзе Юкрейн» (1954), список книг та статей Юрія Лавріненка 2 (б. д.).

Біографічні матеріали: автобіографії 3 (1949–1959), відповіді на запитання анкети «Українського селянина» (б. д.), звітна книжка студента Харківського Інституту народної освіти Юрія Лавріненка (1927), перепустка Ю. Лавріненка до ПЕН-клубу (1951), резюме (б. д.), стаття «Юрій Дивнич» (б. д.), «Curriculum Vitae» (б. д.), фотокопії довідки про звільнення Юрія Лавріненка та його паспорту 2 (1939).

Листи, записки, поштові картки Юрія Лавріненка до: [В.]Божика (1980), М. Бриньовського (1952), В. Винниченка (1950), Г. Грабовича (1980), Д. Завертайла (1965), Ю. Соловія (1980), Т. Соснового (1955), М. Степаненка (1950), Ю. Шевельова 2 (1953, 1973), [І. Кедрина-Рудницького] (1951), В.С.[...] (1952), невстановлених осіб 2 ([1950], 1951);

дружини Марії, сина Миколи та дочки Лариси 21 (1946–1949, 1952);

до редакцій 10 (1952–1953, б. д.).

Листи, листівки, поштові картки до Юрія Лавріненка:

Б. Андрієвського 3 (1949, б. д.), Артемовичів (1947), [О.]Архипенка (1952), І. Багряного 3 (1947–1951), С. Барана (1950), В. Барки 4 (1951, [1952], б. д.), Г. Хоуї Белчес (1959), О. Бендера 2 (1949), Л. Биковського (1952, 1965), М. Річардс Бішоп (1952), Ю. Бобровицького (1949), Ю. Бодкова 7 (1946–1947, б. д.), Ф. Бойка 4 (1948–1951), Ю. Бойка (1947), І. Борщака 2 (1948, 1951), О. Буревій 4 (1946–1947), М. Бьорнхем (1950), В. Вакуловського (1952), В. Валі (1951), Ф. Великохатька (1947), С. Вербоватого (1952), О. Веретенченка 4 (1948–1951), М. Ветухова (1951), Б. Винара (1954), Л. Винара (1952), В. Винниченка (1950), В. Витвицького (1947), П. Волиняка 5 (1950–1951), Р. Волчука 5 (1951), М. Воскобійника 2 (1948), Ю. Габоди 3 (1948–1949), Й. Гайваса (1951), В. Гайдарівського 3 (1950), І. Ганнича (1952), В. Гасія (1950), М. Гільова-Іващурі 2 (1949), Й. Гірняка 30 (1949–1951), І. Гладуна 2 (1949), М. Глобенка 4 (1947–1949), Є. Гловінського 7 (1946–1948), [М.]Гнатева 4 (1949, б. д.), Я. Гніздовського 3 (1951–1952), Р. Голода 3 (1947), О. Горбача 2 (1948, 1949), С. Гординського (1952), Р. Гошовського (1947), В. Гришка 9 (1947–1952), Р. Гуд (1950), А. Гудзовського (1952), О. Гуль (1951), Д. Гуменної 41 (1946–1952, б. д.), М. Денисюка 2 (1947), Д. Дивнича 3 (1949, 1950), М. Дмитренка (1950), М. Добрянського-Демковича 2 (1948, 1949), [М.]Доленка (1948), С. Домазара 38 (1947–1952), С. Драгоманова 5 (1949–1952), В. Дражевської (1948), Л. Дражевської 21 (1946–1950), І. Дубинця 6 (1950–1952), В. Дубняка (1952), В. Дубровського 2 (1947, 1951), Ф. Дудка (1952), В. Душника (1951), І. Евентуального 3 (1946–1947), Я. Ємця (1952), Р. Єндика (1948), В. Запаранюка (1949), К. Звіржанської 2 (1948, 1949), В. Змія (1952), О. Зозулі (1950), М. Зотовської (1952), О. Ізарського 6 (1950–1953), митрополита Іларіона (1947), І. Качуровського 4 (1947, б. д.), І. Кедрина-Рудницького 4 (1947–1951), В. Кивелюка (1951), Д. Кислиці 9 (1949–1951, б. д.), Г. Китастого 8 (1950–1951), А. Кішки (1950), З. Книша 4 (1947), М. Ковалевського 10 (б. д.), П. Коваліва (б. д.),

М. та В. Ковтонюків 3 (1952), Я. Кодного 3 (1951–1953), Г. Бейлі Коел (1954), П. Кониського 4 (1951), І. Коровицького [1951], М. та Ю. Косачів (1951), П. Космаса (1960), П. Косовича (1948), І. Костецького 2 (1948, б. д.), Г. Костюка 30 (1945–1952), П. Котовича (1948), М. Коця 4 196[...], І. Кошелівця 34 (1947–1952), Б. Кравціва (б. д.), П. Кравчука (1952), Є. Крамаренка (1949), Б. Крупницького 10 (1948–1951), В. Кубійовича 5 (1948–1952), В. Кубрика 9 (1948–1950), З. Кузелі (1949), В. Ласовського 2 (1946, 1947), Л. Лимана 4 (1948–1949), [В.]Лисого (1947), І. Лисого (1952), І. Лисяка-Рудницького 47 (1946–1952), Литвиненків 3 (1951), О. Логуша 2 (1947, 1950), І.Д. Лондона (1951), Ю. Луцького 11 (1950–1952, б. д.), М. Лютера 2 (1951, 1952), О. Лятуринської (1957), Г. Мазурика (1952), [І.]Майстренка (1952), П. Майсюри 3 (1951–1952), Маланчуків 29 (1947–1952), І. Малетича 2 (1948, 1949), З. Марчика 2 (1948), І. Медвідь (Лесі Борисевич) (1952), Е. Мередіс (1952), П. Мигаля (1950), І. Мирги 4 (1950–1951), Л. Мишуги 2 (1952), Ю. Мізя 5 (1946–1950), Є. Міщенко (1948), П. Могилина (1952), А. Москаленка 5 (1949–1950), В. Назаренка (1952), Г. Наконечної 11 (1949–1950), Є. Наконечного 19 (1949–1953), О. Несіна (1951), В. Новицького 3 (1950), О. Оглоблина 6 (1948–1952), П. Одарченка (195[0]), Б. Олександрова 4 (1946–1948), А. Ольхівського 8 (1948–1950), А. Орла 35 (1947–1952), Т. Осадчого 10 (1950–1952, б. д.), Т. Осьмачки 2 (б. д.), Р. Паладійчука 6 (1947), С. Паладійчука 2 (1948), М. Паненка (1950), М. Папа 3 (1951–1952), С. Парфанович (1948), П. Петренка 8 (1948–1952), В. Петрова 2 (1947, б. д.), М. Петрушевича (1948), О. Петр[у]шенка (1948), Є. Пизюри 20 (1948–1950), Ф. Пігідо (1952), І. Піддубного 2 (1951, 1952), Пла[ш]нюка (1948), Р. Погорецького (1946), С. Погорілого 5 (1950–1952), Н. Полонської-Василенко 6 (1948–1952), Л. Полтави 6 (1948–1949), І. Попова (1948), О. Прицака (1947), [С.]Прокопович 2 (1947), І. Прокоповича (б. д.), В. Прокопця (1948), М. Прокопця (б. д.), Ф. Рачка (1952), Ю. Ревая (1951), І. Решетаря (1952), М. Рибачука (1951), С. Риндика 8 (1951–1952),

Ф. Ріва (1952), І. Розгіна 3 (1952, б. д.), В. Романен[чука] (1950), М. Росляка (1947), С. Росохи (1948), А. Рубчу[ка] 4 (1947), В. Рудка 40 (1948–1952), М. Рудницької 3 (1951), В. Русальського (І. Гевеленка) (1948), Г. Саливон (1947), М. Саливона (1952), І. Самійленка 2 (1951), У. Самчука 4 (1950–1952), Ф. Сандлер 2 (1952, 1953), І. Сапіги (1950), О. Семенченка (1951), Н. Синявської 6 (1950–1952), О. Сіверського (1952), В. Січинського (1951), А. Скаби (1948), Д. Скоропадського (1949, 1950), Я. Славутича (1948), Ф. Сметанка (1950), Ю. Соболевського (1951), Г. Совачевої 3 (1946), С. Созонтіва (1948), Д. Солов'я 3 (1950), Ю. Соловія 2 (1949, 1980), Ю. Солтес 3 (1950–1951), Н. Сороченко 3 (1950–1953), М. Соснового 11 (1948–1953), М. Ставничука (1949), П. Станіславського 2 (1951), С. Старева (1950), Є. Стахової 8 (1947–1950), М. Степаненка 11 ([1949]–1951), Ю. Степова (1949), А. Стратієнка 2 (1947, 1948), Супруна (1953), П. Сухомила (1951), О. Тарнавського (1948), І. Тиктора 2 (1945, 1949), Тимошенків 3 (1947–1952), Ф. та М. Тод 3 (1950–1952), Р. Фащука (1951), Ю. Фединського (1951), С. Федорівського (1951), С. Филипович 4 (1946–1947), С. Фурси (1949), С. Чалого (1950), Г. Черінь 4 (1948–1949), П. Чечета 3 (1946), М. Чигринцова 20 (1946–1950), Д. Чижевського (1948), І. Чинченка 2 (1949), М. Чубатого (1953), М. Шаблія 4 (1948–1949), Ю. Шевельова 91 (1945–1953), П. Шинкаря (1949), М. Шлемкевича 3 (1948–1949), Д. Штикала (1946), О. та Є. Штраух 10 (1950–1952), М. Шчорса (1951), С. Янева (1954), [Є. Аспелова] (1951), [Г. Балденка] (1950), К.[Бульдина] (1946), І.[Гаращука] (1950), Ол[...][Ворського] 195[2], [Еплвайл] (1951), М.[Кекала] (1951), [Є. Каланіша] (1951), [Куропася] (1952), А.К[...](1956), В.К[...](1952), П.Ку[...](1950), [Лезівіцького] 2 (1948), В. Мі[щенко] (1949), П.[Плюйка] (1950), [А. Ромашка] [1951], [Талашев...] (1946), [М. Турчманович] (1951), [С. Тясого] (б. д.), Ф.[Украдюги] (1946), А.[Чикаленка] (1967), [О. Чикаленко] 2 (1948, 1951), П.[Шандрука] (1951), В.[Янгана] (1948), Барбари та Крістофера [...] (1952), Бориса [...] 2 ([1947], б. д.), Лева [...] (1956), Ли[...]

(1948), Миколи [...] (1948), Миколи [...] (б.д.), Р.І. [...] [1954], невстановлених осіб 13 (1946–1954, б. д.);

родини до Юрія Лавріненка 12 (1947–1952, б. д.).

Листи, поштові картки, запрошення установ, організацій та редакцій до Юрія Лавріненка: Братства св. Андрія (1945), видавництва «Заграда» (1946), відділу освіти (1951), дослідно-видавничого об'єднання «Пролог» (1953), Об'єднання українців Тиролю й Форарльбергу (1945), ПЕН-клубу (1957), Президії Української Національної Ради (1949), редакції радіо «Свобода» (1951), секретаріату Пан-Американської української конференції (1951), Товариства українських інженерів в Америці (1951), УВАН 8 (1950–1952, б. д.), Управи ДОБРУС-у 2 (1951, 1952), «хімічно-мікроскопічної» лабораторії науково-дослідного інституту (1948), ЦЕСУС-у (1949), «Association of Friends for Liberation of Ukraine» (1953), «Comite international de la croix rouge» (1945), «Dance studio» [1952], «Florida Committee for the sikes Resolution» (1950), «Maglevy dange studios» 3 (1952–1953), «Voice of America» (1952), запрошення 4 (1946–1952);

Листування інших осіб: О. Балинського до В. Мудрого та І. Сем'янчукова (1948), Ф. Бойка до Д. Гуменної (1951), А. Бронницького до А. Дорошенка (1951), Геруса до Л. Лимана (1980), Й. Гірняка до редактора «Українського Слова» (1949), В. Гришка до Й. Гірняка (1950), Д. Гуменної до М. Лавріненка [1950], Д. Гуменної до Ю. Лавріненка та І. Кошелівця (1947), Д. Гуменної до Є. [Блакитного] (1950), Д. Гуменної до Й. [Гірняка], С. Домазара до М. та Л. Лавріненків (1951), С. Домазара до Й. [Гірняка] (1948), Л. Дражевської до В. Кубрика (1949), Л. Дражевської до П.[...] (1948), Ф. Коглоса до Р. Волчука (1951), І. Лисяка-Рудницького до І. Кошелівця (1949), Р. Маланчука до Г. Костюка 2 (1947, б. д.), Р. Маланчука до «Всечеснішого Отця Доктора» (1949), Є. Міщенко до Д. Гуменної (1950), Є. Наконечного до Й. Гірняка та О. Добровольської 3 (1949–1950), С. Погорілого до Й. [Гірняка] (1951), С. Погорілого до Г.[...] (1950), Д. Скоропадського до Українського табору в Люїтпольд-Касерне (1950),

Д. Скоропадського та М. Янова до митрополита Полікарпа (1949), Ю. Степова до Ю. Лавріненка та І. Кошелівця (1949), М. Чубатого до І. Багряного (1948), В. Шаяна до Й. Гірняка (1947), Ю. Шевельова до Й. Гірняка (1946), Ю. Шевельова до Н. Полонської-Василенко (б. д.), М. Шлемкевича до Управи УВАН у США (1952), Товариства військових інженерів до Товариства українських інженерів у Америці (1951), Е. Яроша до редактора «New York Post», (1951), [М. та Б. Гошовських] до Д. Гуменної (б. д.), І. Рудницького до Роберта Пуле (1950), [Ю. Шевельова] до Ю.[Косача] (1949), Л.[...] до Л. Лимана (б. д.), М.[...] до М. та Л. Лавріненків (б. д.), В.[Косаренка-Косаревича] до О.[...] (1952).

Рецензії на твори Ю. Лавріненка: українських авторів на книгу Ю. Лавріненка «Ukrainian Communism and Soviet Russian Policy Toward the Ukraine» 20 (1953–1957), іноземних авторів на книгу «Ukrainian Communism and Soviet Russian Policy Toward the Ukraine» 14 (1953–1956, б. д.), статті зі згадками Ю. Лавріненка 62 (1947–1980, б. д.).

Статті про Юрія Лавріненка: «Дивні “діла” Юрія Дивнича. Джерела і шляхи хвильовізму» (1953), «З привітань Ю.А. Дивничеві» (1965), «За що його ганьблять?» (1954), «Зауваги до рецензії» (1963), «Література в краю і літературні критики на еміграції» (1963), «Нечуваний кіднепінг» (б. д.), «Новий ідеолог в “Українському Самостійнику”» (1953), «Повідомлення редакції» [«Української літературної газети»] (1958), «Про Дивнича, Хвильового та іншу Саламаху» (1953), «Ювілей Ю.А. Лавріненка» (1965).

Статті, радіовиступи, матеріали інших авторів: О. Важичка. «Провал однієї зради і запродавства» (1953), С. Витвицький. «Відкритий лист» (1962), С. Домазар. «Про одну рацію» (б. д.), Л. Дражевська. Конспект-запис прес-конференції В. Кравченка, І. Дубинець. «Горить Медвин» (1952), І. Качуровський. «До 20-річчя появи книги “Розстріляне Відродження”» (8 радіопередач) (1979), за ред. В. Коваля. «На суд української еміграції “Націонал-комунізм” – хвильовім та його пропагаторів!»,

І. Костецький. «Прогулянка книгарнею» (1956), Г. Костюк. «Проблеми українського наукового шевченкознавства англійською мовою» (1963), І. Крип'якевич, М. Марченко, А. Введенський. «Лист до редакції» (1965), Ю. Мельничук. «З націоналістичної каламуті» (1963), Дж. Решетар. Фрагмент передмови до бібліографічного покажчика Ю. Лавріненка (б. д.), Л. Фесенко. «Молодь до молоді. Університет майбутнього» (1965), В. Шахрай «До хвилі» (1919), В.[Косаренко-Косаревич]. «Новоявлений соціолог» (1953), [Г. Костюк]. Заява (1953), В.Є. «Вибір зробити не трудно» (1948), Н.К. «Thomas Mann's Haus in München», фрагмент невідомої статті (1955), короткий зміст двох радіо-передач (б.д.).

Художні твори інших авторів: О. Неприцький-Грановський. Вірші 6 (1940–1950), О. Солженіцин. «Один день Івана Денисовича» (фрагмент) (1963), М. Хвильовий. «Вальдшнепи» (1946), М. Хвильовий. «Етюди» (1927), М. Хвильовий. Твори, т. 2 (1928), М. Хвильовий. Твори, т. 3 (1930), [...]. Вірші 14 (1937, 1941, б. д), [...]. Новела «Сльоза на весіллі» (б. д.).

Газети, журнали, витинки з часописів 1915–1980 рр.: «Вільне слово», «Гомін України», «Громадський голос», «Літературна Україна», «Молодь України», «Робітничий прапор», «Свобода», «Сучасна Україна», «Українська газета», «Українська літературна газета», «Українське життя», «Український Прометей», «Український селянин», «Українські вісті», «Голос Родины», «Комсомольская правда», «Новое русское слово», «Советская культура», «New Times», «The Literary Supplement», «The New Leader», «The New York Times Book Review», «The New York Times», аркуш з невстановленого видання (б. д.).

Іконографія: фото К. Гамсуна (1944), Ю. Лавріненка з Г. Журбою, В. Баркою, Й. Гірняком, Б. Рубчаком 2 (1959, 1965).

Різне: анкети «Request for investigation data» 8 (б. д.), «Бюджет на 100 дол.» (б. д.), Візитівки Ф. Брауніка та «Baltic Employment Agency» (б. д.), заклик Українського Народного Фонду до українців у Америці (1951), заклики ЗУАДК 2 (1951,

б. д.), інтерв'ю з Б. Кравцівим (б. д.), календар-нотатник на 1947 рік, картка-замовлення бібліотеки юного читача «Євшан-зілля», квитанція [1952], конверти без листів 14 (1950–1980, б. д.), копія родинного альбому Ковалевських [1951], малюнок (б. д.), матеріали про І. Дубинця (1952–1955), матеріали про Норильськ (1945), «Пам'ятка теперішнім і майбутнім співробітникам України» (б. д.), порожні бланки Об'єднання українських письменників «Слово» (б. д.), «Порядок денний З'їзду репресованих і переслідуваних українців з-під Советів у США» (б. д.), рекламне оголошення про вихід книги «Розстріляне Відродження. 1917–1933. Антологія» (1959).

Світлана Луцій, Дмитро Єсипенко